

OSAVUOSIKATSAUS
TAMMI-KESÄKUU 2023

Ikäntyneiden palvelut

Sisällys

1.	TOIMINTA.....	3
2.	OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON.....	4
3.	SITOVAT TAVOITTEET, 1000 EUROA.....	5
4.	MITTARIT.....	6

Osavuosisikatsaus tammi-kesäkuu 2023

1. Toiminta

Palvelutuotannon siirtyminen hyvinvointialueelle toteutui pääosin hyvin. Alkuvuoden toiminnan keskeisimpänä painopisteenä on ollut siirtymisen varmistaminen ja siihen liittyvien ongelmien haltuunotto. Toiminnan organisoitumiseen liittyvät tehtävät palvelutuotannon osalta ovat pääosin valmiit. Organisoitumisen keskeneräisyys tukitoimintojen osalta on kuormittanut merkittävästi organisaation eri tasoja. Toimintojen yhteensovittaminen eri organisaatiotasojen kanssa on vielä vaiheessa. Johtamisen tuen haasteet ovat liittyneet sihteerityön organisoitumisen haasteisiin ja vajeisiin sekä tietojohdamisen työkalujen keskeneräisyyteen niin talouden kuin toiminnankin osalta. Työkalut seurantaan ja arviointiin ovat olleet puutteelliset ja tieto on osin epäluotettavaa. Tietojärjestelmien erilaisuus on aiheuttanut haasteita tiedonkulun suhteen. Alkuvuodesta uuden Omni-potilastietojärjestelmän käyttöönotto aiheutti tiedonkulullisia ja hoidollisia viiveitä. Myös viiveet asiakaslaskutuksessa on aiheuttanut haastetta asiakasrajapintaan vaihdellen alueittain.

Toiminnan siirtymisen varmistamisen lisäksi keskeisimpiä alkuvuoden tehtäväkokonaisuuksia on ollut ikääntyneiden asumisen ja sen lääkäryön sekä muistipoliklinikoiden lääkäryön ostopalveluiden hankinnan valmistelu, kilpailutus ja toimeenpano, asiakkaiden palvelujen harmonisoinnin aloittaminen sekä palvelustrategiatyö ja siihen liittyvä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman valmistelu.

Henkilöstön saatavuuteen ja henkilöstön poissaoloihin liittyvät ongelmat varsinkin kotihoidossa sekä asumispalveluissa ovat vaikuttaneet kyvykkyyteen tuottaa tarpeen mukaisia palveluita. Asumispalveluissa oman tuotannon osalta paikkoja on jouduttu vähentämään keväästä alkaen noin 2,3 % paikoista (ka. 40 paikkaa). Asumispalveluissa uusi henkilöstömitoitus 0,65 hoitajaa/asiakas 1.4.2023 alkaen on toimeenpantu aiheuttaen kuitenkin sijaisten saatavuuden hankaloitumisen.

Sijaishallinnan haasteiden ja konkreettisen työntekijävajeen takia varautumissuunnitelmia on päivitetty ja päivittäisjohtamista tehostettu resurssien optimaalisen kohdentamisen varmistamiseksi. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet ovat kuormittaneet henkilöstöä ja nostaneet myös kustannuksia henkilöstömenojen osalta erilaisten korvausten ja ostopalvelujen osalta. Palveluiden ostoissa näkyy erityisesti vuokratyövoiman lisääntynyt käyttö

kotihoidossa ja asumispalveluissa. Lääkäriyötä ikääntyneiden palveluissa tuotetaan omalla toimialueella sekä tukeutuen yleisten palveluiden lääkäriresurssiin. Lääkäriyövoiman saatavuuden haasteet heijastuvat maaseutualueilla kotihoidon ja iäkkäiden asumisen lääkäriyön järjestelyihin. Resurssia on turvattu ikääntyneiden asumisen lääkäriyön ostopalveluhankinnan kautta 1.5.2023 alkaen. Samoin muistipoliklinikoiden toiminnan turvaamiseksi on käytetty osin ostopalvelua.

Kaikki aikaisemmat asumisen ostopalvelutuottajat eivät hakeutuneet toimijaksi uudelle hankintakaudelle ja tämän takia uusien asumispalvelujen järjestäminen on vaikeutunut merkittävästi. Asiakasohjauksen resurssointi on osoittautunut lähtökohtaisesti vajaaksi ja uusia virkoja perustettiin kesäkuussa 11, joiden vaikutus helpottaa työtilannetta syksyllä. Lain mukaisia palvelujen saatavuuden määräaikoja ei ole saatavissa, mutta virkamiesten kokemukseräisen käsityksen mukaan ao. saatavuusajat ylittyvät paikoin. Tilanne on vaikein keskisellä alueella.

2. Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talousarvion laadinnassa ei ollut käytettävissä luotettavaa historiatietoa. Annettu talousarvioraami ikääntyneiden osalta näyttäytyi kireälle, minkä takia taloudellisuus ja tuottavuustyö on käynnistetty välittömästi toiminnan käynnistymisen myötä. Keskeisimpiä toimeenpantuja tuottavuustoimenpiteitä ovat lääkerobottihankinnan toimeenpano, palvelujen myöntämisperusteiden harmonisoinnin käynnistäminen kohti kevyempää palvelurakennetta ja palvelujonojen purkamistyö.

Tulojen osalta toteuma on 52 % talousarviosta. Menojen osalta toteuma on 46 %. Varsinkin henkilöstökuluissa näkyy, että vakituisia tehtäviä ei ole saatu täysin täytettyä ja kulut näkyvät keskitetyn sijaispalvelun ja vuokratyövoiman käytön lisääntyneenä kuluna. Vaikka nyt raportoidaan ulkoisia kuluja, kun yhdistää henkilöstömenojen sisäiset kulut on ilmeistä, että henkilöstökulut tulevat hva tasolla ylittämään talousaviovaraukset.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut tulevat ylittämään talousarviovaraukset noin 3 – 4 milj. €:lla.

Varsinkin tulojen kehittymistä on laskutuksen viiveiden takia vaikea luotettavasti arvioida. Valtionkonttorin tuloennustetta on laskettu 3,3 m€.

Vaikka menokehitys näyttäytyy nyt maltilliselle, on syytä huomioida loppuvuoteen kohdistuvat heinäkuun ennusteessa erikseen huomioitavat merkittävästi lisääntyneet kulut varsinkin palvelujen ostoissa. Etenkin kotihoidossa ja asumispalveluissa palvelujen ostoissa vuokratyövoiman osuus on merkittävä.

Ikääntyneiden palvelut
8.8.2023

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU				
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2023	MUUTETTU TALOUSARVIO 2023	TOTEUMA 2023, 1-6	POIKKEAMA 2023, 1-6
Ikääntyvien palvelut				
Toimintatuotot	53 572 000,00	53 572 000,00	28 218 042,72	-25 353 957,28
Myyntituotot	9 132 000,00	9 132 000,00	4 145 466,24	-4 986 533,76
Maksutuotot	36 157 000,00	36 157 000,00	24 072 742,36	-12 084 257,64
Tuet ja avustukset	148 000,00	148 000,00	0,00	-148 000,00
Muut toimintatuotot	8 135 000,00	8 135 000,00	-165,88	-8 135 165,88
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut	-257 157 000,00	-257 157 000,00	-118 367 556,70	138 789 443,30
Henkilöstökulut	-136 757 259,00	-136 757 259,00	-58 239 255,86	78 518 003,14
Palvelujen ostot	-107 053 741,00	-107 053 741,00	-51 773 902,72	55 279 838,28
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 529 000,00	-2 529 000,00	-2 882 165,08	-353 165,08
Avustukset	-9 316 000,00	-9 316 000,00	-4 233 504,96	5 082 495,04
Muut toimintakulut	-1 501 000,00	-1 501 000,00	-1 238 728,08	262 271,92
Liike toiminnan muut kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKATE	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 149 513,98	113 435 486,02
Valtion rahoitus	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	-2 195,34	-2 195,34
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00	-135,61	-135,61
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	-2 059,73	-2 059,73
VUOSIKATE	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 151 709,32	113 433 290,68
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 151 709,32	113 433 290,68
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 151 709,32	113 433 290,68
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,83 %	20,83 %	23,84 %	
Vuosikate/Poistot, %	***	***	***	

3. Sitovat tavoitteet, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	53 572	28 218	52,7 %
Toimintakulut	-257 157	-118 368	46,0 %
Toimintakate	-203 585	-90 150	44,3 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Ikääntyneiden palvelut
8.8.2023
4. Mittarit

(Oma laskentaa ja NHG aineisto joka vajaa ja pääosin tieto 4/2023)

Organisaatiotaso	Mittari	Tavoite 2023	Toteuma 6/2023
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Muistutusten/kanteluiden määrä	100	39
1PK520 Asumispalvelut	Ympärivuorokautisen hoivan peittävyys yli 75 v	Aleneva	Oma tuotanto yli 75 v. 1346 as. Ostopalvelut yli 75 v.1043 as. Ympärivuorokautisen hoivan peittävyys yli 75 v 8 % (6/2023) sisältää myös laitoshoidon osuuden. (31.12.2022 yli 75 v. 29 750 asukasta Pohjois-Savossa)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Säännöllinen kotihoidon peittävyys yli 75 v, sisältää palvelusetelin	Aleneva	12,5 % (sisältäen myös alle 75 v.)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Säännöllinen kotihoito asiakasmäärä		3729
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Kotihoito keskeytyspäivät	alle 12 pv/v	10pv (NHG aineisto)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Kotihoidon palveluaika h/kk, sisältää palvelusetelin		90127 (NHG)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Etäkäyntien määrä käynneistä %, kotihoidossa	15,0	5,8 %
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Ikääntyneiden palvelujen saatavuus		ei saatavissa
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v	2 100 31.12.2022 1669 as.	1612 5,4% (Mukana myös alle 75v)
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Perhehoidossa olleet ikääntyneet määrä/hoitopäivät	5 000	16 /-